280031

Anul: No. 14—19 EXEMPLARUL 2 LEI Timişoara, Duminecă, 6 Noemvrie 1932.

VREREA

Director:
Ion Stoia-Udrea

Redacţia şi Administraţia:
Timişoara, I., Str. E. de Savoya 4.

Abonamente: 100 lei anual; 8 lei lunar.

:—: Apare săptămânal :—

Un copil a furat..

In primul moment am stat uimit. Nu ştiu dacă dibăcia cu care a săvârşit furtul m'a surprins mai mult, ori poate îndrăzneala lui. Totul n'a durat mai mult decât câteva secunde...

Steteam cu un prieten, asteptând tramvaiul, în faţa cinematografului „Apollo", era înspre seară, dar soarele nu apusese încă şi lumea forfotea veselă în lumina limpede de toamnă. Maşinile treceau în goană... Dinspre »Piaţa Traian« venia agale o camionetă încărcată cu lemne şi când ajunse în faţa noastră tocmai, căruţaşul oprise, aşteptând să treacă o maşină, ca apoi să poată suci la dreapta, spre vila Georgevici. De unde a apărut copilul?! Urmărise camioneta până aci, ori poate stătuse undeva la pândă? Nu ştiu. In momentul însă când s'a oprit, pentru o clipă numai, camioneta, el apăruse în spatele ei şi cu mişcări repezi şi sigure a luat cea mai groasă ţapligă — a ales o! —, ce-i stătuse la îndemână, a pus-o pe umăr şi a fugit căutând un adăpost provizoriu. O tablă de scânduri rezimată de un copac la marginea trotoarului i-s'a părut mai la îndemână. S'a oprit după acest paravan şi-a lăsat sarcina jos şi a stat o clipă pândind. In momentul acela, în ochi şi în întreaga atitudine a corpului avea ceva din privirea şi atitudinea puiului de pisică când a prins primul şoarece. Nu ştie dacă cei din jur nu-l vor pedepsi şi nu vor să-i ia prada. Căruţaşul deja după colţ şi nici nu privise îndărăt. Trecătorii se opriseră şi priviau copilul dar erau prea surprinşi ca să ia o atitudine. Copilul prinse momentul. Din câţiva paşi ajunse din urmă o căruţă goală ce mergea spre piaţa Traian îşi aşeză ţapliga pe targă şi dintr'un salt fu şi el lângă ea. Peste câteva clipe dispăru la cotitură.

Un copil slăbănog — să fi tot avut 11 ani —, de sub pantalonaşii scurţi fluerele picioarelor eşian lungi şi subţiri, goale, hăinuţa roasă şi faţa palidă, totuşi nu un copil vagabond, ci un biet plod de proletar. Şi totul nu a durat nici pe un sfert cât povestirea aceasta.

Când publicul şi-a dat seama de ce s'a petrecut copilul dispăruse deja.

O clipă fu tăcere. Ezitare. Indoială. Apoi un domn, cu guler de blană şi cu burtă proeminentă, izbuci.

Vezi, Domnule! Aşa se cresc hoţii. Astăzi fură un lemn, mâine are să între să spargă casa de bani. Suntem prea îndulgenţi. Ar trebui dela inceput pedepsit, ca să înveţe să respecte legile societăţii...

Ce legi, ce societate Dom'le — se amestecă un domn uscat ca un ţir —, dar societatea »matale« de ce nu are grijă de el? Hai?! Inţeleg să fure bonboane, sau câţiva lei ca să şi cumpere o jucărie, sau să-i joace la cărţi înăcar, căci şi deaceia am văzut, dar ăsta a luat un lemn, să-l ducă acasă, să se încălzească, ori poate să-i facă mă-sa cu el o zamă caldă. Tată so o fi şomer cine ştie de când, cine ştie în ce mizerie or fi trăind acasă. Pentru un copil să fure lemne, înseamnă lucru mare. Nu e vorba de satisfacerea unei pofte, sau fie şi a unei necesităţi momentane, în gestul lui se manifestă prevederea, grija pentru ziua de mâine. Copii fură lemne! Halal de societatea D-tale!

Domnul cu guler de blană se burzului bosumflat. Astea-s idei comuniste, e păcat să mai discut cu D-ta — încheiă el scurt.

— Comunism pe Dracu — replică un bătrânel de-alături —, aş vrea D-ta să n'ai un ban şi nici speranţă să poţi căpăta de undeva, să nu ai nici o bucăţică de pâine, nici de nimic, şi nici bordei de sălaş, apoi să te văd ce ai face. Ce mama Dracului să facă?! De lucru nu i dai, să poată câştiga ceva, apoi din ce să trăiască? C'apoi năcazu e că să trăeşti e musai, mai ales dacă ai şi plozi...

— Să se ducă mai bine tată so să fure, decât să înveţe copilul de mic să nu cunoască morala — întrerupse o matroană gravă ca o sibilă.

— Păi, dac'ar fi prost — replică bătrânul. Dacă prinde pe tat'so furând, halal de oasele lui şi de anii tânjiţi prin temniţă. C'apoi legea e aspră... Copilul însă şi dacă l prinde, scapă cu o chelfăneală...

Două tramvaie sosiră unul după altul, un trei şi un şapte. Discuţia luă sfârşit.

Şi nimeni nu se mai gândi la copilul de proletar care de atunci desigur a ajuns acasă cu prada. El nu discută. Nu are idei. El ştie numai că frigul e dureros şi tatăl nu are de unde să aducă lemne. Şi în timp ce alţii de vârsta lui studiază mecanismul complicat al yo yo ului, al se gândeşte la ziua de mâine. Se aprovizionează pentru iarnă. Cu ce poate. De unde poate. Cum poate...

Comisia Interimară nu mai admite scumpirea pâinei

Timişoara. — De câteva zile brutarii se agită din nou cerând să se ridice iarăş preţul pâinei. Comisia de maximalizare a şi făcut propunere Comisiei interimare că atât preţul pâinei cât şi al făinei să fie urcat cu 1 leu la kg. Desigur că acest fapt a provocat vie nelinişte în rândurile publicului, pentru majoritatea căruia deja preţurile de azi ale pâinei şi făinei au ajuns inaccesibile. Interesându-ne la Dl. Primar Dr. Liviu Gabor de această chestiune D-sa nea declarat următoarele:

Comisia Interimară încă nu a discutat ultima propunere a comisiei de maximalizare, iar dacă va ajunge în discuţie la proxima şedinţă este cert că ea va fi respinsă în întregime. Din parte-mi sunt inpotriva urcării preţului atât la făină cât şi la pâine şi consider ca nepermisă această urcare în aceste vremuri grele.

VEŞNICUL ACAR

Ca dintr'un scrin, în care cu miros de naftalină se păstrează odoarele de sărbătoare, astfel este scos acarul din ceaţa cenuşie a anonimatului, în care trăeşte o viaţă, la lumina rampei, oridecâteori se întâmplă ca pe liniile cu traverse putrede şi şine roase de rugină ale CFR-ului să intervină o sărbătoare.

O sărbătoare a Morţii. O dănţuire a Morţii peste şinele cari se razimă pe traverse putrezite de miile de panamale, mai mici şi mai mari, cari rod însăşi temeliile CFR-ului.

Când în fulgerarea de-o clipă a nenorocirei roţile vagoanelor părăsesc contactul cu şinele şi învălmăşite în propriile lor ţăndări sfârtică în sdrenţe trupurile omeneşti, împroşcând pietrişul cu creeri şi sânge, atunci începând cu supremul director general cfr. şi până la ultimul impiegat, cu toţii dispar. Se trag la o parte şi inspectorii, şi controlorii, şi şefii de servici, şi directorii, şi toţi aceia cari pot avea o cât de mică fărâmă de răspundere că o traversă a putrezit, sau un ac nu a funcţionat bine. Toţi se lapădă de răspundere, şi în faţa blestemelor lumii, care cere un ţap ispăşitor, este scos atunci din ceaţa anonimatului acarul. Iată-l, ucideţi l! El a produs catastrofa!

Aşa a fost la Vintileanca. Aşa a fost în alte dăţi şi în alte zeci de locuri. Aşa a fost şi Luni seara la acul dela Ronaţ. Ca intotdeauna.

La 17 Oct. seara trenul mixt de Jimbolia a plecat normal din gara Domniţa Elena. Iar când a ajuns la acul dela Ronaţ, vagoanele au trecut în mod normal peste ac, dar ultimele două, un vagon de călători şi vagonul poştal, — din cauza că acarul a schimbat acul preadevreme (spun unii), sau din cauza că roţile tocite ale vagonului vechiu s'au impiedecat de acul puţin defectuos (spun alţii!), au sărit de pe linie şi izbindu-se cu o forţă énormă de bara de fer prinsă în beton armat a felinarului, s'au făcut ţăndări, transformând în acelaş timp trupurile călătorilor în mase informe de cărnuri însângerate. 18 cadavre. sfârticate în bucăţi, au fost scoase de sub dărămăturile vagoanelor, şi alţi vre-o 17 mutilaţi aşteaptă să iasă peste câteva săptămâni, sau luni, din spitale, mai toţi cu 100% invaliditate.

Vinovatul, desigur, este acarul Csernák. Aşa au găsit toate comisiile şi paracomisiile. Este adevărat că există un ordin ca dela 15 Oct. să se încălzească trenurile, prin urmare vagoanele de persoane trebuiau să fie legate imediat după locomotivă, astfel că dacă era respectată această prescripţie, ar fi deraiat, — dacă ar mai fi deraiat, — ultimele două vagoane de marfă, fără să se producă pierderi de vieţi omeneşti, — dar cine să-şi mai bată capul cu asemenea mici amănunte fără însemnătate! Ce să mai umbli să cauţi vinovaţi în altă parte, când îl ai aici deagata, la îndemână.

Luaţi-l şi îl judecaţi!
Este el, acarul.
Veşnicul acar.
Sărmanul acar!

Octavian Goga în Banat

TIMIŞOARA. — Organizaţiile din Banat ale partidului naţional-agrar îşi vor ţine congresul general anual în ziua de 6 Noembrie la Timişoara în sălile fabricei de bere. Şi-au anunţat sosirea la congres, cu care prilej vor face şi importante declaraţiuni politice, în legătură cu evenimentele la ordinea zilei d-nii Octavian Goga preşedintele partidului, I Petrovici fost ministru. Burileanu, fost guvernatorul Băncii Naţional, dr. Lupaş fost ministru, I. Vasilescu-Valjean, Stan Ghiţescu, Silviu Dragomir, Cudalbu, Tilică Ioanid, Cuciujna şi alţi 30 fruntaşi ai partidului.

Adesiuni la Liga impotriva răsboiului

Comitetul de acţiune al Ligei impotriva războiului îşi continuă activitatea. In ultimul timp au aderat la mişcarea pornită de Ligă următorii intelectuali încă: Paul Bujor, fost rector al Universităţii din Iaşi, Teodor Ionescu, profesor la facultatea de ştiinţe naturale Iaşi, I. Iordan, prof. Univ. Iaşi, dr. Placinteanu, prof. Univ. Iaşi, Pavel Pavel, deputat Cluj, redactor la Patria, Saphir Emanuel avocat, D. Păcurariu pictor, G. Paloş, Ion Georgescu, G. Ionescu sculptor în lemn, Ion Panu, ing. Stelian Iovanovici, ing. Mihail Stefănescu, G. Rădulescu avocat, Elena Ştefănescu chimistă, Eliza Ştefănescu profesoară, Savu Demetrescu avocat, Arteniu Sarchizan şi Savu Pană avocat.

REDACTIONALE

Direcţiunea ziarului nostru declară nulă şi fără valoare legitimaţia eliberată de administraţia noastră pe numele lui Stefan Sitariu, făcând în acelaş timp denunţ la Poliţie împotriva acestui individ, care a comis o serie întreagă de înşelăciuni şi excrocherii în numele ziarului nostru.

Intrucât acest individ, care din milă a fost angajat de către noi a încasat diferite sume fără ca să le mai decompteze la administraţia noastră, rugăm pe toţi aceia, dela cari a încasat, să ne comunice sumele plătite lui, iar dacă pe viitor acest excroc va indrăzni să se prezinte undeva în numele ziarului nostru rugăm să fie predat imediat Poliţiei.

Intreprinderile municipiului Arad, deficitare

ARAD. Este tuturora cunoscut faptul că majoritatea întreprinderilor municipale sunt deficitare. Singura întreprindere care aduce reale excedente fondului municipal, este uzina de apă, unde priceperea conducătorului ei — d. ing. Tripa a reuşit să facă toate economiile posibile. Restul întreprinderilor şi în special cinematografele şi autobuzele, înscriu dela o vreme importante deficite şi nu din vina conducătorilor, ci din prea marele număr de personal întreţinut de ele. Din cinematografe, fostul lor fondator, d. dr. Cornel Luţai, reuşise să creeze municipiului frumoase venituri, şi nu ştiu căror cauze se datoreşte astăzi faptul exact contrariu! Acelaş lucru s'ar putea spune şi despre secţia autobuzelor. Cum actuala conducere financiara, înclină tot mai mult spre credinţa concesionării tuturor întreprinderilor deficitare, aoncesionari atât pentru autobuze —, anumite linii — cât şi pentru cinematografe — ambele — ni se spune că ar fi destui, şi aşa stând lucrurile, incontestabil că primăria ar trebui să se decotorosească de întreprinderi cari nu-i sunt de nici un fel de folos material.

Cu acest sistem s'ar descongestiona şi bugetul municipiului, la personal, acolo unde orice fel de modificări s'au dovedit inacceptabile, din cauza numeroaselor intervenţii politice. In momentul în care conducerea municipală va lua decisii precise vom reveni.

Loc deschis

(Pentrucele cuprinse în această rubrică redacţia nu răspunde)

Declaraţie

Un absolvent al Şcoalei Politechnice din localitate, unul anume Stelian Jonescu, a găsit de cuviinţă să afirme într'un cerc de studenţi, că eu aş fi declarat la o întrunire a »Svasticei«, că studenţii dela Politechnică, cari erau înscrişi în partidul social-democrat, au costat partidul câte 3000 lei lunar fiecare, sume pe care partidul susmunit le-ar fi plătit acestuia, ca să figureze printre membrii săi.

Intrucât această afirmaţie atinge în mod grav onoarea acelor studenţi, pentru cari am cea mai distinsă stimă, ca pentru unii ce sunt perfect conştienţi de rolul şi chemarea lor socială, ţin să declar, că cele afirmate de către dl. Stelian Jonescu sunt simple minciuni tendenţioase, menite să scadă prestigiul acelor studenţi, viitori ingineri, cari inţeleg că rostul lor adevărat este alături de muncitori.

In primul rând eu, ca vechiu luptător socialist, nu am participat, şi cu atât mai puţin am putut lua cuvântul vre-odată la vre-o întrunire a »Svasticei«, iar în al doilea rând eu apreciez şi stimez cu mult mai mult pe acei studenţi conştienţi şi luminaţi, decât să afirm despre dânşii o minciună aşa de evidentă şi jignitoare. Acei studenţi nu au primit nici un ban dela partidul social democrat, nici alte ajutoare sau avantagii, sub nici o formă, ci ei s'au raliat miscării socialiste dintr'o inţelegere superioară a chemării lor de intelectuali, cari o viaţă întreagă vor trăi alături de muncitori.

Ori pentru această înţelegere a lor eu le port cea mai camaraderească stimă.

Timişoara, Oct. 1932.

Traian Novac.

Corpul Portărellor Tribunalului Timiş-Torontal
No. 3411-932.

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul Portărel aduc la cunoştinţa publică, că în urma decisului despre ordonarea execuţiei de indestulire cu No. 10934/931 a Judecătoriei I. Urbane Timişoara şi în urma decisului despre delegare cu Nr. G. 8444/932 al Judecătoriei I. Urbană Timişoara, în favorul lui Iosif Kelemen reprezentat prin Dr. Hugó Nagy avocat din Timişoara, pentru suma de 123.750 Lei capital, şi pentru spesele în 5.190 Lei deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitaţiunei pe ziua de 16 Noembrie 1932 ora 4 p. m. în Timişoara I. Str. Galaţi Nr. 4. pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele sequestrate şi anume: mase de scris, scaune, mese de bibliotecă, dulapuri, spălătoare, 2 apate pentru cinematograf, cântare, sobe de fier, casă de bani, lămpi electrice, pian, etc preţuite în 61 626 Lei,

Timişoara, la 27 Octomvrie 1932.

Portărel, *Indescifrabil.*

Red. resp. ION STOIA-UDREA
Ed. „VREREA“ Tip. Csendes Timişoara.